

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Круглого столу до Міжнародного дня прав людини

**«ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР»**

В межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права»

11 грудня 2023 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2023

«ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР»: матеріали круглого столу присвячені Міжнародному дню прав людини – м. Біла Церква: БНАУ, 2023. 60 с.

Матеріали електронного видання містять питання, що стосуються захисту прав і свобод людини і громадянина як в умовах військового стану так і в пост воєнний період.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

© Авторські тексти, 2023

УДК 343.2

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ У ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ

Сокиринська О. А. к.ю.н., доцент,
завідувач кафедри публічно-правових дисциплін,
Соціально-гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

Право постраждалих у збройних конфліктах на отримання харчів та предметів, що є необхідними для виживання, визнається державами учасницями Женевських конвенцій. З прийняттям у 1977 році Додаткових протоколів це право отримало подальший розвиток.

В умовах міжнародного збройного конфлікту право на отримання допомоги передбачає, зокрема: вільний пропуск деяких вантажів, які необхідні для виживання цивільного населення, що відповідає статті 23, Женевської конвенції IV (її застосування передбачено й у випадку блокади); зобов'язання держави, що окупувала території забезпечувати постачання продовольства та засобів гігієни для населення окупованих територій (стаття 55, Женевської конвенції IV); у випадку неможливості виконати вимоги статті 55 Женевської конвенції IV окупаційна влада повинна погодитись на будь які заходи по наданню допомоги ззовні (стаття 59, Женевської конвенції IV).[1]

Положення, що були прийняті у 1949 році, отримали свій подальший розвиток у Протоколі I (статтях 69 і 70). Сторони в конфлікті повинні, зокрема, погоджуватись на проведення операцій по наданню допомоги населенню, що знаходиться на їх власних територіях. Ці операції повинні носити гуманітарний та безпристрасний характер, здійснюватися без будь якої несприятливої відмінності та з дозволу зацікавлених сторін. При цьому, якщо дотримуються вищеперераховані умови, то

неможна відмовлятися від проведення таких операцій щодо надання допомоги, яка не буде розглядатися як втручання у збройний конфлікт або як недружні акти. [2]

У випадку не міжнародного збройного конфлікту, що регулюється Протоколом II (стаття 18) уточняється, що якщо цивільне населення потерпає через недостатнє забезпечення запасами, що є суттєво важливими для його виживання, а отже, за погодженням сторін противників можуть проводитись операції з надання допомоги цивільному населенню, які будуть носити виключно гуманітарний та безпристрасний характер, а також здійснюватися без будь якої несприятливої розбіжності (стаття 19). [3] Станом на сьогодні всі визнали обов'язок держави що є учасником конфлікту дозволяти проведення таких операцій з надання допомоги, що носили б виключно гуманітарний характер.

Міжнародний комітет червоного хреста наділено правом ініціативи, яке дозволяє йому пропонувати свої послуги сторонам конфлікту, в тому числі й у галузі надання допомоги жертвам конфлікту. Незалежно від того, чи стосується така пропозиція операцій з надання допомоги, чи іншого роду діяльності, це не є втручанням у внутрішні справи держави, оскільки передбачене гуманітарним правом.

Оскільки «право на втручання» або навіть «обов'язок втрутитися», полягає в тому, щоб виправдати збройне втручання, що його застосували з причин гуманітарного характеру, його можна віднести вже не до гуманітарного права, а до норм , що стосуються законності застосування збройної сили у міжнародних відносинах, тобто до *jus ad bellum* (право на застосування сили).

Якщо збройна інтервенція здійснюється з причин гуманітарного характеру, то Міжнародний комітет червоного хреста повинен, відповідно до своїх повноважень, слідкувати за тим, щоб учасники конфлікту дотримувались відповідних норм міжнародного гуманітарного права, а також намагались допомогти постраждалим від конфлікту.

Цікаво, що Міжнародний комітет червоного хреста не виступає ні за, ні проти цього « права на втручання». Спираючись на свій досвід, вони вважають, що спори які стосуються «права на втручання» носять суто політичний характер, й відповідно участь в них Міжнародного комітету червоного хреста може поставити під загрозу його гуманітарну діяльність.

Список використаних джерел

1. Женевська Конвенція про захист цивільного населення під час війни. Женева, 12 серпня 1949 р. *Четверта Женевська Конвенція (1949)*. –Електронний ресурс. – режим доступу: <https://www.icrc.org/rus/resources/documents/misc/geneva-convention-4.htm>

2. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року. URL: - Електронний ресурс. – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text

3. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів не міжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 року. URL: – Електронний ресурс. – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text

УДК: 341.1

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЮНІСЕФ

МАЛИШКО І. В.

старший викладач кафедра публічно – правових дисциплін
Соціально-гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

ЗМІСТ

Ковальчук І. В. ПСИХОЛОГО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	3
Сокиринська О. А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ У ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ	7
Малишко І. В. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЮНІСЕФ	9
Сімакова С. І. ПРАВА ЗАСУДЖЕНИХ ОСІБ, ТА ОСІБ ВЗЯТИХ ПІД ВАРТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	13
Самойлович А. А. ВРАХУВАННЯ МІЖНАРОДНО – ПРАВОВИХ НОРМ В ДІЯЛЬНОСТІ ТЦК ТА СП УКРАЇНИ	15
Мельник В. О ПЕВНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОЧИНСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	17
Аргат Я. П. ПРАВО ЛЮДИНИ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ (ПІДПРИЄМНИЦТВО).....	21
Пахомова А. О ОХОРОНА ПАТЕНТНИХ ПРАВ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД. 23	
Настіна О. І. МІЖНАРОДНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАХИСТУ ПРАВ ВЛАСНИКІВ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ОКУПОВАНОГО КРИМУ	26
Звонарьов О. Ю АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗАХОДІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВТРУЧАННЯМ У ТАЄМНИЦЮ ЛИСТУВАННЯ, ТЕЛЕФОННИХ РОЗМОВ, ТЕЛЕГРАФНОЇ Й ІНШОЇ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ	28
Тимощук О Г. РОЛЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В ДЕМОКРАТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ В УКРАЇНІ	32
Катаєв Я. Д. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В	